

El llenguatge

El solo de la soprano

4/IV/1979

Un dia ens referirem al solo de violí o d'una peça coreogràfica, que hom havia transformat, catalanitzant-lo sense contemplacions, en el «sol». Ara observem que d'una soprano hi ha qui no vacil·la a dir-ne una «soprà». I seguint aquest camí és probable que qualsevol dia puguem llegir la referència d'un concert de «pià» a quatre mans.

Es cert, d'una banda, que una bona part dels noms i adjectius acabats en o àtona —generalment pronunciada u— que es fan servir correntment en el llenguatge col·loquial són barbarismes que no tenen lloc en una expressió correcta, i que molt sovint només cal suprimir-ne aquesta vocal final (o la terminació -no per tal d'obtenir-ne la forma adequada: «Polo» pol «giron» gir «butano» butà «Mariano» Marià etc. També és cert que els mots que ens provenen d'altres llengües i que incorporem a la nostra perquè designen idees noves per a les quals no comptem amb denominacions pròpies, en molts casos sofreixen un procés d'adaptació al nostre sistema morfològic, que depèn de les possibilitats i de les característiques de cada un d'ells. Però els mots del grup nominal genuïnament catalans que acaben en o àtona, si no nombrosos, no són tampoc escassos, com per exemple carro, ferro, suro, monjo, musclo, llobarro, llondro, guerxo, fofo, etc. I, així, no ha semblat que oferís cap inconvenient l'adopció en la seva forma original d'alguns mots estrangers amb aquesta mateixa terminació, entre els quals sobresurten els d'origen italià pertanyents al vocabulari de la música i del teatre, com pallasso, trêmolo, duo, andantino, camerino l'exclamació bravo i, naturalment, els tres ja esmentats: solo, soprano i piano. Es, doncs, sense cap recança ni reserva que cal dir, per exemple, que la soprano va fer un solo —i no que la «soprà» va fer un «sol—. I si hi va excel·lir, ens podem esgargamellar legitimament cridant: Bravol

Comprovem, en canvi, que encara hom escriu «slogan» i «snob». Per què? Els mots anglesos començats en s líquida esdevinguts d'ús corrent han estat progressivament catalanitzats amb l'adjunció d'una e inicial, la qual, a més, elimina problemes de pronunciació i gramaticals. Eslògan i esnob són formes que ja figuren al nostre Diccionari normatiu i que ens permeten d'anteposar-los l'article definit sense cap dubte ni vacil·lació: l'eslògan i l'esnob.